25.11.2024

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 171/2024 vp

HUS-yhtymän lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain 22 §:n muuttamisesta

HUS-yhtymä kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain 22 §:n muuttamisesta.

HUS-yhtymä kannattaa esitystä ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisesta perusterveydenhuollosta, mutta esittää muutokseen liittyen joitain näkökohtia ja huolia. Ajo-oikeus ei ole asukkaan subjektiivinen oikeus ja on perusteltua, että siihen liittyvät lausunnot tulee hankkia omalla kustannuksella, eikä vastuu lausuntojen antamisesta koske muutenkin resurssien riittävyyden kanssa kamppailevaa julkista terveydenhuoltoa. Samalla HUS-yhtymä ehdottaa, että muutos laajennettaisiin osin koskemaan myös julkista erikoissairaanhoitoa.

Nykyisellään perusterveydenhuolto vastaa ajokorttilausunnoista ja erikoissairaanhoito antaa erikoislääkärin lausunnon ajokyvystä vain niille potilaille, joilla on mahdollisesti ajokykyyn vaikuttavan sairauden vuoksi hoitosuhde erikoissairaanhoitoon. Ajokorttilausunnon tarve yksinään ei ole aihe erikoissairaanhoitoon arvioon ottamiselle. Nykyisellään erikoissairaanhoito ei ole antanut konsultaatiota pelkästään ajokykyyn liittyen, vaan osana potilaan diagnostiikkaa ja hoitoa. On kuitenkin odotettavissa, että esitys toteutuessaan tulisi merkittävässä määrin lisäämään erikoissairaanhoidon käyttöä ajokykylausuntoihin, ja kynnys erikoissairaanhoitoon lähettämiseen tulisi merkittävästi alenemaan ajokorttilausuntojen siirtyessä yksityiselle sektorille, mikä vuorostaan heikentäisi edelleen erikoissairaanhoitoon hoitoon pääsyä. Nykyisillä erikoissairaanhoidon resursseilla hoitosuhde ei voi jatkossakaan perustua pelkästään ajokykykysymykseen.

Tästä syystä HUS-yhtymä ehdottaa säännöksiin lisättäväksi, että ajokykylausunnon tarve ei jatkossa olisi peruste ottaa potilasta hoitoon julkiseen erikoissairaanhoitoon. Julkinen erikoissairaanhoito voisi kuitenkin jatkossakin antaa ajokykylausuntoja osana potilaan muuta hoitoa.

Muilta osin esityksessä on tunnistettavissa tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa merkittäviä käytännön haasteita. Ajoterveystarkastuksiin liittyy tällä hetkellä perusteltu huoli siitä, että niiden sisältö ja niihin liittyvä osaaminen ei toteudu yhdenmukaisesti terveyden-

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Konsernihallinto

PL 200
Stenbäckinkatu 9
00029 HUS

09 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

25.11.2024

huollon eri toimintasektoreilla. Ajoterveysvaatimusten arviointi on tietyillä potilasryhmillä varsin vaativaa, ja edellyttää monipuolista osaamista sekä useiden erikoisalojen konsultaatioita. Uusi ehdotus saattaisi johtaa myös siihen, että kriteereitä ajokyvyn osalta ei välttämättä tunneta yksityispuolella aina sillä tasolla kuten viranomainen (Traficom) edellyttää; tästä on erikoissairaanhoidossa nähty esimerkkejä käytännön työssä. Tämä voi pahimmillaan aiheuttaa mahdollisia virheitä ajokyvyn arvioinnissa, ja siten vaikuttaa yleisellä tasolla liikenneturvallisuuteen. Muutokseen liittyen tuleekin huolehtia samalla lausuntojen riittävästä laadunseurannasta ja lausunnonantajien riittävästä osaamisesta ajoterveysasioissa.

Markku Mäkijärvi
johtajaylilääkäri
HUS-yhtymä

Teppo Heikkilä
hallintoylilääkäri
HUS-yhtymä